

NOMÉS JAZZ

El secret de l'eterna joventut

JOAN RIAMBAU

joanriambau@hotmail.com

Un dels darrers enregistraments del guitarrista Lloyd Tiny Grimes duia per títol *One is never too old to swing* (*Mai ets massa vell per fer swing*) i en aquella sessió l'acompanyaven altres venerables veterans, com ara el trompetista Roy Eldridge i el saxofonista Frank Wess. I aquells músics que havien assistit des de dalt de l'escenari a la transició del *swing* al *bebop*, que havien viscut l'aparició del *rock and roll* i que en aquells moments, a finals dels anys 70, eren gairebé peces de museu en el panorama del jazz, es feien seu l'optimisme del títol, sense cap concessió a la nostàlgia.

Tiny Grimes justificava la singularitat del seu instrument –una guitarra tenor de quatre cordes, concebuda inicialment com a transició entre el banjo i la guitarra– dient que no havia tingut diners per pagar-se les dues cordes que faltaven. Es va donar a conèixer, però, en un quartet vocal inspirat en l'èxit dels Mills Brothers, *The Cats and the Fiddle*, en què hi havia altres instruments de corda igualment exòtics, com el tiple. Malgrat la popularitat d'algun dels temes del grup –*Oh, I Miss You So*, per exemple, del qual n'han fet versions des de Nat King Cole fins a Diana Krall–, Grimes va abandonar la formació i va formar un duo amb

el contrabaixista Slam Stewart, a qui la marxa a l'exèrcit del seu inseparable Slim Gaillard havia deixat sense feina. L'explosiva combinació rítmica de Grimes i Stewart va seduir Art Tatum i el pianista els va convidar a formar un trio que revolucionaria el món del jazz i que encara ara sona amb la mateixa frescor i energia originals. Pocs guitarristes haurien sabut

intercalar com Grimes la seva veu entre els ràpids vols de les mans de Tatum damunt el teclat. A mitjans dels anys 40, Tiny Grimes va encapçalar els seus grups a Nova York i entre els músics amb què va comptar hi havia Charlie Parker –junts enregistrarien temes com *Romance Without Finance* (*Is a Nuisance*)– i finalment va crear una formació mítica, The Rockin' Highlanders, que alguns consideren el primer grup de *rock and roll*.

Grimes i els seus músics apareixien a l'escenari vestits amb jaqueta d'esmoquing, faixa i faldilla escocesa i descarregaven un poderós i eclèctic repertori que incloïa *That Old Black*

amb estrafolàries aparicions a l'escenari dins d'un taüt i acompanyat d'una calavera fumadora anomenada Henry, Hawkins –que acabava de llicenciar-se de l'exèrcit– buscava feina desesperadament. Segons recordava, Tiny Grimes el va contractar ja que, a més de tocar el piano en el grup, es va oferir per fer de criat, guardaespalles i xofer del guitarrista. Tot plegat, pel mòdic sou de trenta dòlars setmanals (i a més li passejava el gos). La personalitat de Hawkins, tanmateix, aviat va fer aparèixer tensions en el grup i va acabar sent acomiadat. Es va endur, però, el sobrenom de *Screamin'*, concedit pels seus companys després d'una actuació al sud dels Estats Units en què, mentre cantava Hawkins, una dona immensament grassa i que havia begut molt li cridava des de la primera fila: "Scream it!" (Crida-ho!). Els Rockin' Highlanders potser haurien oblidat l'anècdota si l'endemà no haguessin sospitat que Hawkins havia passat la nit amb la dona de la primera fila en el cotxe de Tiny Grimes. Avantatges de la polivalència professional.

La carrera de Grimes –amb col·laboracions notables amb artistes tan diversos com ara Coleman Hawkins, Billie Holiday, Roland Kirk i Art Tatum– va quedar entre les ombres que sovint empaten els músics de jazz.

Va passar els darrers anys de la seva vida a França, on va actuar i enregistrar amb músics com ara Milt Buckner i Jay Macshan, apreciat pels qui veïen en ell un supervivent de l'herència de Charlie Christian però lluny del reconeixement que mereixia. La seva música mai va perdre la frescor i l'energia que fan pensar que potser el *swing* és el secret de l'eterna joventut.

TINY GRIMES FOTOGRAFIAT PER WILLIAM GOTTLIEB

Magic, Hot in Harlem i *The Man I Love*. Entre aquests *escocesos de Harlem* hi havia el saxofonista Red Prysock –un dels gran bufadors del R&B– i el pianista i saxofonista George Kelly.

The Rockin' Highlanders va comptar també, a primers dels anys 50, amb un membre singular, *Screamin'* Jay Hawkins. Abans de convertir-se en el Vincent Price negre i fer-se popular

TAL COM RAJA

'Gramma' profunda

LLUÍS LLORT

scultura@avui.com

Santa Coloma de Gramenet, com tantes altres localitats on les subvencions culturals no arriben ni en forma d'esquitx atzarós, manté un petit reducte de literats que resisteixen els embats de l'ostracisme com si *Gramma* fos el llogarret d'Astèrix i Obèlix. D'allà ens arriben dos poemaris amb profunditat de cognom i de contingut. Rodolfo del Hoyo ha presentat *Els dits de l'interpret* (L'Esguard) i Jordi Valls i Pozo *La mel d'Aristeu* (Editorial Agua Clara). Del Hoyo i Valls Pozo són de Santa Coloma i això els ha obligat a cultivar un intel·lecte a prova de la indiferència que els mostren els seus veïns de carrer i els del poble del costat: Barcelona. Però aquest reducte de poetes i narradors ha aconseguit obrir una petita via i la seva presència en actes culturals barcelonins comença a no ser utilitzada pels organitzadors com un tribut exòtic d'apropament a la perifèria.

Prou discursos i anem a les obres. Del Hoyo ha publicat dos poemaris en castellà, el recull de relats *Els amors furtius* (Pagès Editors), amb petites joies com el conte *Cendra*, i la novel·la infantil *El secret del planeta Moix* (Barcanova). *Els dits de l'interpret* conté referents del bagatge cultural de Del Hoyo, de la seva estimada Florència al mite del laberint i els seus protagonistes, però sobretot ens mostra espais reflexius que s'expandeixen en cercles concèntrics i s'omplen d'ombres i paraules, de constants dubtes existencials: "Sóc més veus que dues, / sons al cercle de l'instant. / Però, qui és que escriu?"

La mel d'Aristeu és el quart recull poètic que publica Jordi Valls, després de *D'on neixen les penombres?* (1995), *Natura morta* (1998) i *Oratori* (2000). En aquests poemes Valls beu de les fonts clàssiques gregues en un escenari de natura contrastat amb interiors domèstics: "Rentava els plats trencats, brillaven". A través del drama del fill d'Apol·lo (l'Aristeu del títol) i Eurídice, assistim a un retrat de la generació post-Maig del 68, angoixada, paradoxalment, per l'Estat del benestar.

I afegiré una novetat més. Ja podeu llegir l'última creació en format de *prozine overground* del poeta Joan Josep Camacho Grau: *dards alls folls*, "un biopic de la generació bit", segons l'autor. És una edició impulsiva que hauria agradat a Burroughs, Gysin, Kerouac, Ginsberg, Leary, Thompson... No és un producte de Gramma, però és molt bo. Si en voleu algun exemplar: joanju@teleline.es

ARTFÒBIA

GUILLEM CIFRÉ

cifre000@worldonline.es

